

2. Довірча власність: чи є у неї майбутнє в Україні URL: <https://vkr.ua/publication/dovircha-vlasnist-chi-ie-u-neyi-maybutnie-v-ukrayini>

3. Довірча власність як новий спосіб забезпечення виконання зобов'язань URL: <https://femida.ua/advices/dovircha-vlasnist-yak-noviy-j-sposib/>

4. Які переваги та ризики має довірча власність як вид забезпечення виконання зобов'язань URL: https://zib.com.ua/ua/140474yaki_perevagi_v_dovirchoi_vl-asnosti_yak_vidu_zabezpechennya_.html

5. Довірча власність як новий спосіб забезпечення виконання зобов'язань URL: <https://de-jure.ua/dovircha-vlasnist-yak-noviy-sposib-zab/>

6. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132-IX#Text> Пояснювальна записка 29.08.2019 URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66289

7. Земельний кодекс, редакція від 16.10.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

8. Постанова ВПВС від 5 червня 2019 року у справі № 755/12638/15 (провадження № 14-167цс19). URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/82308714>

9. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1020731/>

Схаб-Бучинська Т. Я.
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного права

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна

ДО ПИТАННЯ ПРО СУБ'ЄКТНИЙ СКЛАД СІМЕЙНОГО ДОГОВОРУ

Питання договірної регулювання відносин між подружжям, батьками та дітьми, іншими учасниками сімейних правовідносин є актуальним, адже договори укладаються між найближчими людьми, зокрема, чоловіком та дружиною щодо врегулювання їх майнових відносин у шлюбі та після розірвання шлюбу; між подружжям щодо здійснення ними батьківських прав та виконання обов'язків тим з батьків хто буде

проживати окремо від дитини чи укладення договору про сплату аліментів на дитину тощо. Однак, у літературі ведуться активні дискусії щодо визначення суб'єктного складу сімейного договору. Адже, аналізуючи положення Сімейного кодексу України щодо договірної врегулювання взаємин між учасниками сімейних правовідносин, приходимо до висновку, що суб'єктом складом даних договорів є як фізичні, так і юридичні особи. Хоча учасниками сімейних правовідносин згідно ст. 2 Сімейного кодексу України є подружжя, батьки і діти, усиновлювачі та усиновлені діти, баба, дід, прабаба, прадід, внуки, правнуки, рідні брати та сестри, мачуха, вітчим, падчерка та пасинок, тобто виключно фізичні особи. Однак, із ст. 253 Сімейного кодексу України випливає, що стороною договору про патронат є орган опіки та піклування; створення прийомної сім'ї на підставі ст. 256-4 Сімейного кодексу України чи дитячого будинку сімейного типу згідно ст. 256-8 даного кодифікованого акту відбувається на підставі укладеного договору між прийомними батьками (батьками вихователями) та органом, який прийняв рішення про створення прийомної сім'ї/дитячого будинку сімейного типу. Так як сімейний договір укладається з метою врегулювання сімейних відносин між членами сім'ї і носить особистісний характер, то й сторонами договору мали б бути виключно фізичні особи. Такої ж думки дотримуються і О. І. Кисельова та Р. В. Кохтенко, які вважають, що сімейно-правові договори – це договори, які укладаються виключно між фізичними особами – суб'єктами сімейних правовідносин і спрямовані на встановлення, зміну чи припинення сімейних прав та обов'язків і є обов'язковими до виконання, якщо зміст договору не суперечить вимогам Сімейного кодексу України, іншим законам України та моральним засадам суспільства [1, с. 40].

Дивлячись на те, що учасниками сімейних правовідносин виступають фізичні особи, постає питання щодо того чи буде договір визнаватися сімейним і врегулюватися на підставі положень Сімейного кодексу України, якщо стороною виступатиме юридична особа?

Так, на думку А. О. Дутко суб'єктами сімейно-правових договорів є подружжя, батьки дитини, батьки та діти, інші члени сім'ї та родичі, відносини між якими регулює СК України (ч. 1 ст. 9 СК України), а також особи, які проживають однією сім'єю, або родичі за походженням, відносини яких не врегульовані СК України (ч. 2 ст. 9 СК України) [2, с. 139].

Також притримується позиції щодо того, що суб'єктами сімейно-правового договору є фізичні особи і О. В. Михальнюк, яка перелічує осіб між якими можуть укладатися такі договори. Зокрема, на думку авторки, сімейні договори укладаються між: дружиною та чоловіком; матір'ю та батьком дитини; матір'ю та/або батьком і дитиною; іншими

членами сім'ї та родичами, відносини між якими врегульовані СК України (дідом/бабою та онуком/онучкою; прадідом/прабабою та правнуком/правнучкою; рідними братами і сестрами; усиновлювачами та усиновленими; мачухою/вітчимом та падчеркою/пасинком; особами, що проживають однією сім'єю тощо) [3, с. 87]. Тобто звідси випливає що сторонами сімейного договору є виключно фізичні особи, які поєднані між собою сімейними зв'язками, і відносини між якими виникли із таких юридичних фактів як: укладення шлюбу, народження дитини, визнання батьківства/материнства, усиновлення, виховання або утримання вітчимою/мачухою своїх пасинка/падчерки тощо.

Ми погоджуємося із думкою науковців з приводу того, що особливістю сімейно-правових договорів є те, що вони мають особисто-довірчий характер і не можуть здійснюватися третіми особами (наприклад, не можлива заміна осіб; виконання зобов'язання третіми особами, а також переадресація та передоручення виконання). Також, говорячи про сімейні договори потрібно не забувати, що дані угоди укладаються з метою уникнення непорозумінь та досягнення консенсусу саме між учасниками сімейних правовідносин з приводу, наприклад, визначення порядку користування майном, поділу майна, надання утримання чи припинення права на утримання тощо.

Тому з погляду на вище зазначені обставини і те, що законодавець у ст. 2 Сімейного кодексу України чітко врегулював між яким колом суб'єктів виникають сімейні правовідносини, сторонами сімейно-правового договору є виключно фізичні особи, а саме: подружжя, особи, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою або в будь якому іншому шлюбі; батьки та малолітні/неповнолітні рідні та усиновлені діти; рідні брат і сестра; вітчим/мачуха та падчерка/пасинок; баба/дід, прабаба/прадід та внуки/правнуки.

Література:

1. Кисильова О. І, Кохтенко Р. В. Правові договори та їх роль у врегулюванні сімейних спорів. Правові горизонти / Legal horizons, Вип.17/30. 2019. С. 37–41. URL: [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/77728/1/Kiselova_simejno_pravovi_dogovori.pdf](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/77728/1/Kiselova_simejno_pravovi_dogovori.pdf)
 2. Дутко А. О. Договір як регулятор сімейних відносин: особливості конструкції. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2013. № 3. С. 135-142. URL: [file:///C:/Users/1040/Downloads/Nvlduvs_2013_3_18%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/1040/Downloads/Nvlduvs_2013_3_18%20(1).pdf)
 3. Михальнюк О. В. Договори в сімейному праві України. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2013. № 10. С. 84–91. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmju_2013_10_15file:///C:/Users/1040/Downloads/bmju_2013_10_15%20\(3\).pdf](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmju_2013_10_15file:///C:/Users/1040/Downloads/bmju_2013_10_15%20(3).pdf)
-